

Lempäälän pyöräpysäköinnin yleissuunnitelma

Yhdyskuntalautakunta 07.10.2025 § 149

791/08.00.00/2025

Valmistelija liikenneinsinööri Valtteri Partanen

Lempäälän kunnanvaltuusto on keväällä 2023 hyväksynyt kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman. Ohjelman tavoitteena on parantaa kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita rakennetun infrastruktuurin, hallinnollisten resurssien sekä viestinnän muodossa. Edistämishjelman keskeisin sisältö on jaoteltu 26:een kärkitoimenpiteeseen, joista yksi on pyöräpysäköinnin kehityssuunnitelman laatiminen. Loppuvuodesta 2024 valmistunut pyöräpysäköinnin yleissuunnitelma sisältää tarkan tason pyöräpysäköintisuunnittelua sekä tarveanalyysin pyöräpysäköinnin määrästä koko kuntaan.

Pyöräpysäköinnin yleissuunnitelman päätavoitteena on tuottaa tietoa Lempäälän pyöräpysäköinnin tarpeista ja kehittymismahdollisuuksista pitkällä aikavälillä. Suunnitelma käsittelee pyöräpysäköinnin kehitystä vuoteen 2035 saakka. Tavoitevuoden määrittäminen auttaa ohjaamaan kunnan pyöräpysäköinnin kehittämistä yleissuunnitelmassa esitetyn toimeenpanon mukaisesti. Laadukas pyöräpysäköinti toimii myös osana kunnan elinvoimaisuutta vaikuttaen kestäväen liikkumisen houkuttelevuuteen kulkumuotona sekä edistäen kuntalaisten aktiivisia elämäntapoja. Pyörällä liikkuminen muuttuu mielekkäämmäksi silloin kun oman pyörän voi huoletta jättää runkolukittavaan telineeseen pidemmäksi aikaa. Pitkäaikaisen säilytyksen mahdollistavat katetut tilat ja telinemallit tukevat mm. joukkoliikenteen matkaketjuja sekä työmatkaamista kestävillä kulkumuodoilla.

Pyöräpysäköinnin yleissuunnitelmassa on kiinnitetty erityisesti huomioita koulujen, oppilaitosten sekä tärkeiden joukkoliikenteen pysäkkien pyöräpysäköintimahdollisuuksiin. Kouluissa ja oppilaitoksissa hyvät pyöräpysäköintimahdollisuudet edistävät pyöräilyn käyttöä koulu- ja opiskelumatkoilla, mikä voi vähentää moottoriajoneuvoliikennettä koulujen alueella ja parantaa liikenneturvallisuutta. Hyvin suunnitellut liityntäpyöräpysäköintiratkaisut puolestaan kannustavat kuntalaisia pyöräilemään vähintään yhden osan matkaketjusta, mikä vähentää henkilöautoliikenteen kulkutapaosuutta ja sen tuomia ympäristövaikutuksia.

Pyöräpysäköinnin tarvetta selvitettiin koko kunnan alueelle tehdyn tarveanalyysin pohjalta. Paikkatietoselvityksiin perustunut tarveanalyysi tehtiin perustuen kunnan tilastoaluejakoon. Pyöräpysäköinnin tarpeen tarkastelu rajattiin yleisille alueille, julkisiin palveluihin sekä virkistys- ja liikuntapalveluihin. Tarveanalyysin pohjalta kunnan yleisille alueille laskettiin noin 1660 pyöräpysäköintipaikan kapasiteettitarve. Luvussa ei ole huomioitu nykyisiä pyöräpysäköintipaikkoja eikä tarkemman suunnittelun kohteiden kapasiteettitarvetta.

Tarkemman suunnittelun kohteiksi valikoitiin seitsemän pyöräpysäköinnin kehityskohdetta sekä viisi joukkoliikenteen liityntäpysäköintikohdetta. Osa liityntäpysäköintikohteista sijoittuu Pirkanmaan ELY-keskuksen hallinnoimalle maantieteelle. Toteutussuunnitteluun päätyneet liityntäpysäköintikohteet valikoitiin maantieteellisen sijainnin sekä joukkoliikenteen nousijamäärien perusteella.

Toteutussuunnitelmissa on esitetty pyöräpysäköinnin tarkka paikkamäärä sekä telineiden viitteellinen sijainti.

Lempäälän kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa on esitetty, että nykyisen pyöräpysäköinnin laatutaso vaihtelee merkittävästi eri kohteiden välillä. Lempäälän keskustan alueella on nykytilassa tarjolla lukuisia kattamattomia runkolukittavia telineitä erityisesti linja-autopysäkkien ja Lempäälä-talon palveluiden yhteydessä. Uusimpien viranomaisohjeistuksien mukaan runkolukitusta pidetään nykyään pyörätelineiden minimilaatuvaatimuksena. Runkolukittavat telineet ovat käyttäjäystävällisempiä tarjoten samalla erityyppisille pyörille yhteensopivan ja tukevan pysäköintimahdollisuuden.

Pyöräpysäköinnin yleissuunnitelman avulla voidaan arvioida pyöräpysäköinnin määrällistä tarvetta tuleville vuosille ja varata siihen tarvittavat resurssit kunnan investointi- ja talousarviossa. Pyöräpysäköinnin toteutus on ohjelmoitu kymmenen vuoden ajalle vuosille 2026–2035. Ohjelmoinnissa ei ole esitetty tarkempaa priorisointia vaan toteuttavat kohteet päätetään jatkosuunnittelussa. Yleissuunnitelman ohessa tehtyjä tarkemman suunnittelun kohteita lukuun ottamatta myös muihin yleissuunnitelmassa määritettyihin kohteisiin tulee laatia tarkemmat toteutussuunnitelmat ennen uuden pyöräpysäköinnin toteuttamista. Kohteesta tulee selvittää pyöräpysäköinnin nykytila ja verrata sitä yleissuunnitelmassa esitettyihin laatutasotavoitteisiin. Myöhemmät yleisille alueille laadittavat toteutussuunnittelukohteet hyväksytään viranhaltijapäätöksillä. Maantiedealueelle toteutettavista pyöräpysäköintikohteista sovitaan erikseen aluetta hallinnoivan Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa. Pyöräpysäköinnin yleissuunnitelman tavoitteena on tukea jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kulkutapaosuuksien kasvutavoitteita vahvistamalla kestävien kulkumuotojen asemaa Lempäälän katuympäristössä ja mahdollistamalla matkaketjujen laadukas ja turvallinen toteutuminen.

Lempäälän pyöräpysäköinnin yleissuunnitelman on laatinut Kuntien Hankintapalvelut Oy:n kilpailuttama liikennesuunnittelun osa-alueen puitesopimuskonsultti Sweco Finland Oy kunnan edustajista muodostuneen työryhmän ohjauksessa. Sweco Finland Oy vastasi myös kunnanvaltuustossa hyväksytyn kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman laatimisesta vuonna 2022. Työn laatimisen aikana annettiin kommentointimahdollisuus työn sisällön kannalta keskeisimmille sidosryhmille (Pirkanmaan ELY-keskus, nuorisovaltuusto, Lempäälän kunnan työikäisten kumppanuustiimi). Pykälän liitteenä olevat aineistot olivat heinäkuussa 2025 kuntalaisten nähtävillä kunnan verkkosivuilla. Suunnitelma sai nähtävilläolonaikana kiitosta laadukkaasta pyöräpysäköinnin toteutuksen huomioimisesta kunnan toiminnassa.

Liitteet:

Lempäälän pyöräpysäköinnin toteutussuunnitelmat
Lempäälän pyöräpysäköinnin yleissuunnitelman raportti
Lempäälän pyöräpysäköinnin tarveanalyysin tulosteet

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön osa I, 5 luvun 2 §:n kohdan 11 mukaan lautakunnat hyväksyvät oman palvelualueensa kehittämiseen liittyvät suunnitelmat.

Lisätietoja: liikenneinsinööri, p. 044 481 1804

Esittelijä	Yhdyskuntajohtaja
Päätösehdotus	Yhdyskuntalautakunta päättää hyväksyä pyöräpysäköinnin yleissuunnitelman Lempäälän kunnan yleisillä alueilla ja kunnan kiinteistöillä tehtävän jatkosuunnittelun lähtökohdaksi.
Päätös	Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti. Merkittiin pöytäkirjaan, että infrapäällikkö Tiina Pekkala oli asiantuntijana läsnä tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajan.
Tiedoksi	liikuntapaikka-asiantuntija, rakennuttajainsinööri, rakennuttajapäällikkö